

SIVILOMBUDET

ÅLESUND KOMMUNE
Postboks 1521
6025 ÅLESUND

Vår referanse
2024/3207

Deres referanse

Vår saksbehandler
Mari Dahl Schlanbusch

Dato
26.09.2025

Svar på andre tilbakemelding fra Ålesund kommune

Vi viser til dialog med Ålesund kommune i forbindelse med oppfølgingen av Sivilombudets besøk til fengselet i september 2024. I brev av 13. mars 2025 ga kommunen tilbakemelding på sin oppfølging av Sivilombudets funn og anbefalinger i besøksrapporten.

I vårt tilsvarende 30. mai 2025 ba vi kommunen om ytterligere informasjon om oppfølgingen av fem anbefalinger. Dette besvarte kommunen 1. september 2025.

Sivilombudet merker seg at kommunen, fengselet og helseforetaket har gitt felles svar på sin oppfølging av anbefaling 2 og 10 om samarbeid mellom fengselet og helsetjenestene.

Sivilombudet konstaterer at helsetjenestene og fengselet har lagt opp til et styrket samarbeid mellom tjenestene med flere møtepunkter. Vi merker oss flere tiltak i tillegg til de faste møtepunktene blant annet helsefremmende arbeid knyttet til fysisk aktivitet og sunt kosthold, et styrket fokus på rusmestring, psykisk helse og rehabilitering i fengselshverdagen og generell kompetanseutveksling mellom partene.

Merknad om oppfølging av anbefaling 11

I oppfølgingen av anbefaling 11 om at kommunen bør sikre kartlegging og vurdering av helsebehov ved innkommst og senest innen 24 timer, også utenom helseavdelingens åpningstider, bad vi om at kommunen skulle legge ved sin nye rutine. Kommunen har vedlagt dokumentet «Rutine for innkommstamtale for innsatte i Ålesund fengsler». Vi merker oss at det i rutinen fortsatt er uklart hvordan kartleggingssamtale skal sikres utenfor helseavdelingens åpningstid. Rutinen refererer til at Kriminalomsorgen må kontakte legevakt ved nyinnsettelse på helg og helligdager, «ved behov for akutt helsehjelp». Vi forutsetter at kommunen har tatt grep som skal sikre at alle innsatte blir kartlagt senest innen 24 timer, også utenom helseavdelingens åpningstid. Videre viser vi til at Helsedirektoratet helt nylig har publisert en ny veileder for helse- og omsorgstjenester i fengsel, og oppfordrer til at rutinen oppdateres med referanse til den nye veilederen.

Merknad om oppfølging av anbefaling 14

I oppfølgingen av anbefaling 14 om at kommunen bør sikre daglig tilsyn og oppfølging av innsatte som er isolerte, og at alt dette dokumenteres i journalen, bad vi om å få oversendt en beskrivelse av hvordan rutinene for tilsyn av isolerte innsatte er skjerpet, hvilke tiltak kommunen har innført for å følge med på at rutinen blir iverksatt, samt legger ved ny rutine. Vi har mottatt dokumentet «Rutiner for tilsyn i Ålesund fengsel for hjemmetjenesten». Det er positivt at rutinen understreker at hjemmetjenesten skal føre tilsyn i helg og på helligdager, og at det presiseres tydelig at tilsynet skal dokumenteres i journal. Vår vurdering er likevel at innholdet i rutinen gir begrenset veiledning til hjemmetjenestens personell om hvordan tilsynet skal gjennomføres. Rutinen beskriver også at «Vakten skal være til stede under hele tilsynet og følge sykepleier ut igjen». Sivilombudet bemerker at utgangspunktet bør være at innsatte får snakke med helsepersonell i full fortrolighet og at tilsyn i nærvær av fengselsbetjent bør forekomme kun etter en individuell vurdering av at dette er sikkerhetsmessig nødvendig.

Med disse forbeholdene avslutter Sivilombudet oppfølgingen. Et eventuelt nytt besøk kan bli gjennomført dersom Sivilombudet vurderer det som hensiktsmessig.

For sivilombudet

Helga Fastrup Ervik
avdelingssjef

Mari Dahl Schlanbusch
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent etter gjeldende interne rutiner og har derfor ikke håndskrevet underskrift.

Kopi til:

ÅLESUND FENGSEL	Postboks 694	4302	SANDNES
HELSE MØRE OG ROMSDAL HF	Postboks 1600	6026	ÅLESUND
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET	Postboks 8011 Dep	0030	OSLO
HELSEDIREKTORATET	Postboks 220 Skøyen	0213	OSLO